

BT I ALMEDALEN

Anita Kruse var tidigare chef för Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer och jobbar nu för det nationella samverkansprojektet mot våld.

FAKTA

Våld i nära relationer

- Under 2018 anmäldes omkring 16 000 misshandelsbrott i Sverige där gärningspersonen var i nära relation med offret.
- I Nationella trygghetsundersökningen uppger 18 procent av de som utsattes för misshandel under 2016 att gärningspersonen var en närstående.
- Det är stora skillnader mellan könen – att gärningspersonen är en närstående gäller för kvinnor i 40 procent av händelserna, medan motsvarande andel för män är 3 procent.
- Drygt var femte person i befolkningen har någon gång i sitt liv utsatts för brott i en nära relation (med nära relation avses att man har, eller har haft, ett partnerförhållande med en flickvän, pojkvän, hustru eller make, oavsett om man är sammanboende eller ej).

Källa: Brottsförebyggande rådet

Efter brand i ungdomshus: "Ett femtiotal berörs"

Under tisdag eftermiddag brann det i aktivitetshuset Kamgarns på Göta i Borås. Mest omfattande var skadorna på ungdomsverksamheten tillhörande ABF. Nu meddelas att några aktiviteter flyttas till Norrby.

BORÅS. – Det var flera rum och en stor lokal, alltihop har drabbats, säger Pelle Andersson, ombudsman på ABF.

ABF bedriver större delen av sin ungdomsverksamhet i lokalen på Göta. Huset riktar sig till ungdomar boende på framförallt Norrby, Göta, Hässleholmen och Hulta. Bland annat fanns utrustning för att spela in musik, en poddstudio, danssal och kontorsrum – men efter branden är detta obrukbart.

– Den utrustning som går att använda måste samlas. Just nu letar jag efter en ny lokal som vi kan börja använda från och med augusti. Ett femtiotal ungdomar berörs av detta – det var hjärtat i vår verksamhet, säger Pelle Andersson och fortsätter:

– Vi fick ställa in aktiviteter redan första kvällen – allt som har med verksamheten att göra får stängas ner. De aktiviteter som är igång under sommaren ska flyttas till våra lokaler på Norrby Tvärgata.

Branden startade i ett förråd i Kamgarns lokaler. Ann Johlbring som är tillförordnad koncernchef berättar att Kamgarnssalen, som var hem för gymnastikträningar, föreläsningar, utbildningar och möten, också påverkas av branden:

– Salen är inte tillgänglig för tillfället men den är inte jätteskadad. Musikcaféet som arrangeras en gång i veckan ställs in, men inga andra aktiviteter fanns från början under sommaren. Vår lokal beräknas vara joniserad innan september.

Vad som orsakade branden är inte fastslaget, men Räddningstjänsten har dokumenterat händelsen:

– Troligtvis var det av belysningsnatur, säger Björn Christoffersson, från Räddningstjänsten.

NATHALIE MAJDEK MATHISEN
nathalie.majdek.mathisen@bt.se
033- 7000 700

"Salen är inte tillgänglig för tillfället men den är inte jätteskadad."

Ann Johlbring
tillförordnad koncernchef

"Vi måste ta det här på mycket större allvar"

- Det svenska kvinnofridsarbetet har brister, visar en internationell studie.
- – Våldet slår rakt igenom vårt samhälle. Vi måste ta det här på ett mycket större allvar, säger Anita Kruse, tidigare chef för Västra Götalands kompetenscentrum för våld i nära relationer.

VISBY. Inom loppet av några timmar under en kväll/natt i slutet av maj larmades Boråspolisens till fyra olika adresser i Sjuhärad. I BT:s korta nyhetstext stod att läsa "gemensamt för alla fyra uttryckningar är att män misstänks för att ha slagit personer de har en nära relation till."

Den som följer nyhetsflödet stöter med obehaglig regelbundenhet på den sortens nyheter. De får inte alltid de största rubrikerna men effekterna för de drabbade kan sitta i länge.

Anita Kruse, som har mångårig yrkeserfarenhet av frågan, exemplifierar med ett fall från Göteborg där en kvinna med stora smärtor kom till gynekologakuten med ambulans. När kvinnan fick frågan om hon utsatts för våld reagerade hon med ilska, hon ville ju få hjälp med smärtorna.

Det visade sig att hon sökt sjukvård mer eller mindre akut fler än 30

gångar inom två år. Trots flera undersökningar och utredningar hade ingen orsak till smärtorna hittats.

– När gynekologen senare samma pass kom tillbaka sa kvinnan: "Jag vet vad det beror på, jag har varit utsatt för sexuella övergrepp av min fosterfar under hela min uppväxt. Ingen har frågat mig tidigare och jag har aldrig själv förstått sambandet." Gynekologen följde upp kvinnan i två år och efter det behövde hon inte söka vård för de problemen längre.

– Våldet förstör så mycket på sikt. Men eftersom det kan ligga långt tillbaka i tiden så förstår man inte alltid att det kanske är det som gör att man inte kan behålla ett jobb eller fullfölja studier, säger Anita Kruse.

Det är inte bara sjukvården som har kontakt med våldsutsatta människor, utan även andra relevanta institutioner som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Att samarbetet mellan myndigheter måste bli bättre är en av kritikpunkterna från Europarådets expertgrupp Grevio, vars rapport presenterades tidigare i år.

Det finns också utrymme inom varje verksamhet att förbättra rutinerna, konstaterade flera deltagare på ett seminarium i Almedalen under torsdagen. Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag gjort dödsfallsutredningar för att komma en bit på vägen till svaret på frågan om hur samhället bättre kan förebygga våld i nära relationer. Den senaste utredningen visade att 20 av 21 dödade kvinnor hade haft kontakt med hälso- och sjukvården under det sista året.

– Det behövs tydligare rutiner för att upptäcka våldsutsatthet. Medarbetare behöver också ha hjälp från sina myndigheter för att fråga om de här sakerna och känna sig trygga i vad

man ska göra med svaret, säger Jenny Rehnman, Socialstyrelsens chef för avdelningen kunskapsstyrning för socialtjänsten.

I höst firar VKV, Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, tio år. En fråga man kämpat för är att hälso- och sjukvården i hela regionen i samband med hälsosamtal ska ställa rutinmässiga frågor om våld. I april i fjol fattades antligen beslutet.

– På 80-talet skulle man börja fråga om alkohol. Då sa läkarna "nej Anita, det gör vi inte, det är integritetskränkande". I dag är det ingen som tycker så längre. Det är A och O att fråga, säger Anita Kruse.

Äldreperspektivet är också en sak som kan utvecklas ordentligt, liksom barnperspektivet, enligt expertisen.

– Det finns så mycket forskning som visar hur förödande det är för ett barn att se den ena föräld-

ern utsätta den andra för våld. De personerna löper ökad risk att själva bli utsatta för våld både före och efter 18 års ålder. Och det här handlar inte om någon liten grupp i samhället, säger Anita Kruse.

Hon är glad för att VKV finns i Västra Götaland och konstaterar att det inte finns någon annan region som satsar tio miljoner kronor på en liknande verksamhet.

– I arbetet med att implementera det arbetssättet har de som möter den våldsutsatta sagt till mig "du måste se till att chefen är med på detta". Chefnivån är oerhört viktig, precis som det är viktigt att ha med sig den politiska nivån. Det har varit ett framgångsrecept i Västra Götaland.

Var befinner vi oss på vägen på det optimala sättet att arbeta med den här frågan?

– Det går mycket långsammare än man vill.

PÅ PLATS I ALMEDALEN

TEXT OCH FOTO: ERIK JULLANDER
erik.jullander@bt.se